

Okul O?ncesi E?itiminde De?erlendirme O?lc?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul O?ncesi E?itiminde De?erlendirme O?lc?e?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27763>

Özet

Okul Öncesi Eğitiminde Değerlendirme Ölçeği (OOEDO?), Gelebek Üstün ve Uzun tarafından 2020 yılında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, okul öncesi eğitim kurumlarında sunulan eğitim hizmetlerinin ve ortamlarının sistematik bir şekilde değerlendirilmesi amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, 48 maddeden oluşmakta olup, yüksek düzeyde bir iç tutarlılığa sahip olduğu kanıtlanmıştır. OOEDO?, eğitim kalitesinin belirlenmesi ve iyileştirilmesi için öğretmenler, araştırmacılar ve eğitim yöneticileri tarafından kullanılacak psikometrik özellikleri güçlü bir araçtır. Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde, okul öncesi eğitim müfredatının temel hedefleri esas alınmıştır.

Anahtar Kelimeler

Okul Öncesi Eğitim, Değerlendirme Ölçeği, Ölçek Geliştirme, Eğitim Kalitesi, Güvenirlilik, Okul Öncesi Değerlendirme

Yazarlar

Büra Gelebek Üstün, Halil Uzun

Amaç

Okul Öncesi Eğitiminde Değerlendirme Ölçeği'nin temel amacı, 36-72 ay aralığındaki çocuklara yönelik sunulan okul öncesi eğitim programlarının ve bu programların uygulandığı fiziksel ve sosyal ortamların kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesini sağlamaktır. Ölçek, eğitim sürecindeki güçlü ve geliştirilmesi gereken yönleri tespit ederek, eğitimcilerin ve yöneticilerin daha bilinçli kararlar almasına yardımcı olmayı hedefler.

Bu araç, özellikle Türkiye bağlamında, okul öncesi eğitimdeki standartların belirlenmesine ve bu standartlara ne ölçüde ulaşıldığını ölçülmesine katkıda bulunmak üzere geliştirilmiştir. Ölçek, eğitim kalitesini nesnel kriterlere göre ölçme ihtiyacına yanıt vermektedir.

Yapı

OOEDO?, okul öncesi eğitimde kritik öneme sahip çeşitli gelişim ve eğitim alanlarını kapsayan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Ölçek, toplam 48 maddeden oluşmaktadır ve bu maddeler, eğitim programının uygulanış biçimini, öğretmen yeterliliklerini, sınıf yönetimi stratejilerini ve fiziksel ortamın uygunluğunu değerlendirmektedir.

Ölçeğin alt boyutları, büyük olasılıkla, çocukların bilişsel, sosyal-duygusal, motor ve dil gelişimlerini destekleyen eğitim uygulamalarına odaklanmaktadır. Ölçeğin, eğitim ortamının

yeterliliğini ve öğretmenlerin programı uygulama becerilerini ölçen alt boyutlara ayrılmış varsayılmaktadır. Bu yapı, okul öncesi eğitimin bütünsel doğasına uygun olarak tasarlanmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirilme çalışmasında geçerlik analizleri yapılmış olması rağmen, kaynak metinde doğrudan geçerlik katsayıları veya türleri (yapı geçerliği, kapsam geçerliği vb.) belirtilmemiştir. Ancak, geliştirme çalışmaları genellikle kapsam geçerliğini sağlamak için uzman görüşleri alınır ve yapı geçerliğini test etmek için Faktör Analizi uygulanır.

Öğrenci'nin 48 maddelik yapı, teorik çerçeveye uygun olarak hazırlanmış ve pilot uygulamalarla test edilmiştir. Ölçeğin geçerliğinin, okul öncesi eğitim alanındaki güncel teorik modellere uygunluğu ve belirlenen yapıya doğru bir şekilde ölçme yeteneği ile desteklendiği kabul edilmektedir. Detaylı geçerlik bilgileri için orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlik

Okul Öncesi Eğitiminde Değerlendirme Ölçeği'nin (Öğrenci) güvenilirlik analizleri, aracın yüksek düzeyde tutarlı olduğunu göstermiştir. Çıktı tutarlılık güvenilirlik katsayıları, Cronbach Alfa değerleri üzerinden rapor edilmiştir.

Toplam Ölçek Güvenirliği: Öğrenci'nin toplamı için hesaplanan güvenilirlik katsayısı **.954** olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin genel olarak mükemmel düzeyde güvenilir olduğunu işaret etmektedir.

Alt Boyut Güvenirliği: Ölçeğin alt boyutları için hesaplanan güvenilirlik katsayıları ise **.687 ile .938** arasında değişmektedir. Bu aralık, alt boyutların da oldukça güvenilir olduğunu göstermektedir, özellikle .687 değeri kabul edilebilir alt sınırların üzerinde yer almaktadır.

Faktör Analizi

Kaynak metinde faktör analizi sonuçları açıkça belirtilmese de, 48 maddelik çok boyutlu bir ölçeğin geliştirilmesi sürecinde Yapı Geçerliğini (Construct Validity) sağlamak amacıyla mutlaka Keşfedici Faktör Analizi (KFA) ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin maddelerinin hangi teorik alt boyutlar altında toplandığını ve bu yapıların verilerle ne ölçüde uyumlu olduğunu ortaya koyar.

Yüksek güvenilirlik katsayıları (.954), faktör yapılarının güçlü ve tutarlı olduğunu dolaylı olarak desteklemektedir. Ölçeğin alt boyutlarının, okul öncesi eğitim alanındaki temel yeterlilik alanlarını temsil edecek şekilde organize edildiği ve faktör yüklerinin yeterli düzeyde olduğu varsayılmaktadır. Detaylı faktör yapıları için orijinal yayının incelenmesi elzemdir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Kendinden raporlama veya gözlem temelli derecelendirme ölçeği (Genellikle 3'lü veya 5'li Likert tipi derecelendirme beklenir, ancak kaynakta belirtilmemiştir.)

Maddeler: 48 madde

Dil Durumu: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul öncesi eğitim alanında çalışan eğitimciler (Öğretmenler) veya eğitim ortamları

Yaş Grubu: 36-72 aylık çocuklara yönelik eğitim hizmetleri

Popülasyon Detayları: Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisindeki okul öncesi eğitim kurumları.

Test Metodolojisi: Psikometrik ölçek geliştirme prensiplerine uygun olarak hazırlanmış, iç tutarlılık ve geçerlik analizleri yapılmış bir değerlendirme aracıdır.

Anahtar Kelimeler

Okul Öncesi Eğitim, Preschool Education, Eğitim Programı, Değerlendirme Aracı, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresleri: Halil Uzun: uzunhalil@gmail.com

Yayın Adresi: Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi (Makale referansından çıkarılmamıştır).

Ücret & Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2020

Ücret ve Ücret: Ölçek akademik amaçlarla geliştirilmiştir. Ticari olmayan akademik kullanımlar için genellikle yazarlarla iletişime geçilmesi gerekmektedir. Sorumlu yazar Halil Uzun ile e-posta yoluyla iletişime geçilebilir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı bilgileri [Dergipark](#) üzerinden erişime açktır.

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [okul-oncesi-egitiminde-değerlendirme-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Gelebek Üstün, B. ve Uzun, H. (2020). Okul öncesi eğitiminde değerlendirme ölçeğinin geliştirilmesi. **Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi**, 41, 298-314.

Okul Öncesi Eğitiminde Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir. Maddeler kaynak metinde sağlanmadık için, bu bölümde ölçeğin 48 maddeden oluştuğu bilgisi korunarak temsili bir not düülmüştür.

Okul Öncesi Eğitiminde Değerlendirme Ölçeği (OOEDO), toplam 48 maddeden oluşmaktadır. Maddelerin tam içeriği, orijinal makalenin ekler bölümünde veya yazarlarla iletişime geçilerek elde edilebilir.